

MENSEN VAN TOEN

Familiekundig tijdschrift

september 1999 jaargang 9 aflevering 3

Afgiftekantoor 9850 Nevele

Deenkerck
36

MENSEN VAN TOEN

Familiekundig tijdschrift voor Bachte-Maria-Leerne, Hansbeke, Landegem, Lotenhulle, Meigem, Merendree, Nevele, Poeke, Poesele, Sint-Martens-Leerne, Vinkt, Vosselare en Zeveren. *Mensen van Toen* is een uitgave van de heemkundige kring "Het Land van Nevele" vzw

Abonnementen en lidgeld 1999

Abonnementen op *Mensen van Toen* lopen over een jaargang van vier nummers. Bij nieuwe abonnementen in de loop van het werkjaar worden de overige nummers indien nog voorradig nagestuurd. Oude nummers zijn nog beschikbaar.

Lidgeld 1999

150 fr. over te schrijven op rekening 000-0627981-03 of 290-7431460-20 van "Het Land van Nevele" v.z.w., Beentjesstraat 24, 9850 Poesele.

Redactieadres

J.Luyssaert, Veldestraat 26, 9850 Merendree

Tijdschriftadministratie

L.De Ruyck, Heiste 45 , 9850 Landegem

Ledenadministratie

A.Bollaert, Beentjesstraat 24, 9850 Poesele

Bibliotheek van de heemkundige kring "Het Land van Nevele"

De bibliotheek is voor iedereen toegankelijk elke eerste zondag van de maand van 10 tot 12 uur (niet in juli) en na telefonische afspraak met Jan Luyssaert (09/371.60.53). De catalogus op onze tijdschriften *Het Land van Nevele* en *Mensen van Toen* kon ook geraadpleegd worden in de Gemeentelijke Bibliotheek van Nevele, Stationsstraat 19, Landegem

De auteurs, en niet de uitgever, zijn verantwoordelijk voor hun bijdragen en illustraties.

Typografie en lay-out

C.DE GROOTE, Landegem

Druk

Beschutte Werkplaats "Nevelland", Nevele.

Kafttekening

Detail uit de kaart van de Driesschen binnen de prochie van Landegem van G. De Deken (1749)

MENSEN VAN TOEN

Familiekundig tijdschrift
van de heemkundige kring "Het Land van Nevele"

September 1999
Jaargang 9 - aflevering 3

Verantwoordelijke Uitgever:
Jan Luysaert
Veldestraat 26
9850 Merendree

Een straat-, rivier- en beekbeschouwing in enkele dorpen van het Land van Nevele (1701)¹

Wie van zijn familiestamboom een familiegeschiedenis wil maken, mag zich zeker niet tevreden stellen met alleen maar gegevens uit de parochieregisters. Om zijn voorouders tot leven te laten komen door biografische gegevens over hen te verstrekken, dienen andere bronnen te worden aangeboord. Staten van Goed en wettelijke passeringen leren ons een en ander over het (on)roerend bezit. Situering van woonplaatsen kan aan de hand van landboeken, renteboeken, leenregisters, denombrementen en straat- en beekschouwingen.

De geregelde schouwing of inspectie van wegen, waterlopen, grachten en bruggen behoorde tot de taken van de lokale besturen in het Ancien Regime. Vertegenwoordigers van het lokale bestuur trokken straat per straat door alle dorpen van de heerlijkheid, in ons geval de Baronie Nevele, en maakten van hun inspectietocht een verslag op, waarin gedetailleerd werd beschreven welke herstellingen of onderhoudswerken de aangelanden moesten uitvoeren. Uiteraard werden die aangelanden met name genoemd zodat de huidige familievorser vrij nauwkeurig kan uitmaken waar in het dorp zijn voorouders hebben gewoond.

In de schouwingsverslagen duiken steeds weer dezelfde herstellingswerken op: pachters en eigenaars moesten de putten in de wegen vullen met hout, de weg ophogen met hout, oneffenheden nivelleren, de grachten opnieuw delven, buizen ruimen en soms een brug herstellen.

Vinkt

Op 30 juni 1701 trokken Jan Dhane, baljuw, Mattheus Dhont, burgemeester en Joannes Dhayere, schepen *van den lande, roede ende Baronnie van Nevele* door de gemeente Vinkt en maakten een verslag op van de *gehvonden fauten ende ongherepareerde straeten*. De straat-schouwing werd openbaar gemaakt op zondag 17 juli aan de kerk van Vinkt. De aangelanden moesten binnen de acht dagen de herstellingswerken uitvoeren. Wie niet akkoord ging, kon op dinsdag 29 juli om elf uur bezwaar indienen bij de vierschaar van de Baronie Nevele.

Aangezien niemand op die dag verscheen, werden alle aangelanden die in gebreke waren bevonden, veroordeeld tot een boete van vijf schellingen groten en natuurlijk moesten ze de verbeteringswerken uit-

¹ Rijksarchief Gent, Raad van Vlaanderen, nr. 32217.

voeren zoniet zou het werk worden uitgevoerd *ten dubbelen coste ofte twijtschat*.

Op 2 en 3 september 1701 begaven zich Claude Alexander Van der Goes, *Raedt* van de Raad van Vlaenderen en Adriaen Jacques Helias, *greffier* van dezelfde Raad, op verzoek *van de insetenen ende notable der stede ende lande van Nevele*, geassisteerd door Jan Backele, fs Michels en Louis De Vos fs Daniel naar Vinkt voor een nieuwe inspectieocht. Wanneer de opgedragen herstellingswerken ondertussen behoorlijk waren uitgevoerd, werd dit in het verslag genoteerd en verviel de boete.

Beghinnende opden herwech voorbij Cruijsweghe alwaer opden rechten candt ten halven van een stuck scheet de prochie van Meyghem ende begint de prochie van Vijnckt.

1. *(Den selven Van Vlaenderen permitteert den wich over sijn lant daerevens ghelegghen andersints saude nootsakelijck moeten vermaect worden, confirmae) Jacobus Van Vlaenderen van wederzijden met gheweet, gheordonneert de straete behoorelijck te hauten² ende op te hooghen.*
2. *Gillis De Raet daerevens met bosch ende Jacobus Van Vlaenderen met weede, gheordonneert alsvooren.*
3. *(Transeat³ de boete, confirmae) Daerevens den selven Van Vlaenderen met bloot lant, ter andere Pieter Rommede met weede, ut supra.*
4. *(transeat de boete, confirmae) Daerevens Pieter Romede met bosch ende ter andere Joos Van Hecke met taerwe, ut supra.*
5. *(transeat de boete, confirmae) Daerevens den selven Romede met ginst⁴ ende Jaecques Van Vlaenderen met coome, gheordonneert alsvooren.*

² *hauten*: de putten in de weg vullen met hout of de weg met hout opvullen.

³ *transeat de boete*: de boete vervalt.

⁴ *ginst*: brem, vroeger gebruikt om kunstmatige weiden aan te leggen. Door de ginst in te ploegen, kreeg men een groenbemesting.

6. *(wel bevonden sonder boete, confirmae) Deselve van wedersijden, elck met coome, ut supra in diversche plaetsen.*
7. *Deselve daernevens, van wedersijden met taerwe, ut supra.*
8. *(wel bevonden, confirmae) Charles Verstichele met coorne, ter andere Joos Dhont met bloot lant, gheordonneert alsvooren.*
9. *(transeat de boete, confirmae) De wed. Marten Van Hecke beth voorts⁵ met clavere ende ter andere Joos Dhont met erreweten, ut supra.*
10. *(transeat de boete, confirmae) Pieter De Meijere met syn hofstede ende ter andere Pieter Van Hulle met taerwe, ut supra.*
11. *(transeat de boete, confirmae) Daernevens deselve met coorne ende taerwe, ut supra ende den gracht vanden selven Meijere te delven langhs de straete.*
12. *(transeat de boete, confirmae) Heyndrick Coene met coorne ende ter andere Pieter Van Hulle met vitsen⁶ en coorne, gheordonneert de straete behoorelijck op te hooghen met soufisant haut.*
13. *(transeat de boete, confirmae) Heyndrick Coene met hofstede ende coorne, van wedersijden beneffens Philippus Van Wonterghem ter suijsijde, gheordonneert alsvooren.*
14. *(wel bevonden sonder boete, confirmae) Segher De Grave daernevens van wedersijden met clavere ende coorne, gheordonneert alsvooren.*
15. *(wel bevonden) Denselven met hofstede ter eendere ende Jooris Dhont oock met hofstede, ut supra.*

Vervolcht den herwech tot voorbij het huys van Pieter De Wintere, den selven herwech verlaeten ende ingheslaeghen ter rechter hant den herwech naer Brugghe.

⁵ *beth voorts*: verder op.

⁶ *vitse*: voederplant, peulvrucht waarmee kunstmatige weiden werden aangelegd.

16. *(wel bevonden sonder boete, confirmae) Pieter De Wintere met hofstede ende ter andere Mre. Philips de Labije met vlas, gheordonneert de straete behoorelijck op te hooghen ende te hauten met souffisant haut ende de grachten te ruymen.*

17. *(wel bevonden) Daerneven Phle Van Wonterghem met bogaert ende ter andere den voornoemden Labije met hofstede, ut supra.*

Teynden den voorn. Bogaert ingheslaeghen de straete ter rechter hant.

18. *(Redelijck bevonden sonder boete, te meer omme dat het maer en is eenen meulenwech ende dat noot sijnde ghereden wort op het lant neffens den wech) Denselven Wonterghem met coorne ende bogaert, gheordonneert de straete behoorelijck te vermaecken met souffisant haut.*

19. *Joannes Provin rechtover tvoorgaende stuck met hofstede, gheordonneert alsvooren.*

Comende op de Vijfweechsche, en wordt alleenelijck maer gheschaut ende vervolght de straete loopende naer de herwech.

20. *(wel bevonden sonder boete, confirmae) De wed. Adriaen Leijseele met ginst, ter andere Jan De Vos filius Joos met coorne, gheordonneert alsvooren.*

21. *(wel bevonden) Deselve wed. daernevens alsvooren, ter andere Jacobus Dierick met coorne, ut supra.*

Ende alsoo de straete ten eynde tot anden herwech ende wederghekeert tot op den bogaerd, Brugschen Herwech.

22. *(seer wel bevonden sonder boete, confirmae)⁷ Adriaen De Clercq met hofstede ende coorne, ende ter andere Lieven Mestdagh, ut supra.*

23. *Joos Santens met tarwe ende ter andere Pieter De Bil met bouquet⁸, gheordonneert alsvooren.*

⁷ De randbemerking *seer wel bevonden sonder boete, confirmae* geldt tot en met nummer 27).

24. *Joos Provin ende ter andere Adriaen De Clercq, beede met coorne, ut supra.*
25. *Joos Santens, ter andere de wed. Michiel Dhuvettere beede met clavere, gheordonneert alsvooren.*
26. *Deselve, van wedersijden met weede ende erreweten, gheordonneert alsvooren.*
27. *Den selven Santens, van wedersijden met coome, gheordonneert alsvooren.*
28. *(redres ende blijft boete) Joos Santens met coorne ende ter andere Joannes Sergeant met hofstede, gheordonneert alsvooren ende de grachten van wedersijden te delven.*
29. *(transeat de boete) Guille De Cubbere, van wedersijden met bosch, vlas ende bloot lant, ut supra.*
30. *(transeat de boete) Denselven, van wedersijden met vague hofstede⁹ ende tarwe, gheordonneert alsvooren.*
31. *(transeat de boete) Den selven Cubbere met gheweet¹⁰ ende coorne, ter andere Cornelis Verstraten met clavere, ut supra.*
32. *(wel bevonden sonder boete, confirmae) Roelant De Vos met coorne, ende ter andere Cornelis Verstraeten met clavere, ut supra.*

Bevonden het hoofd van de brugghe behoorelijk ghemaect van de cant van Vinkt maer niet van de cant van de prochie van Lootenhulle, lancxt waer is heerlicheide van Vormisele, bijdien te ordonneren dat deselve brugghe promptelijck vermaect worde als teenemael noodich, alsmeede te doen weren het inghevalen greys¹¹, confirmare.

⁸ *boucquiet*: boekweit.

⁹ *vague hofstede*: onbebouwd land.

¹⁰ *gheweet*: weiland.

¹¹ *greys, gruus*: kiezelpad, steengruis, puin.

Gheijndicht¹² teghen Vijnckt brugghe dewelcke bevonden is heel vervallen ende teenemael noodich hermaect mits de wagens swinters niet en connen passeren door de diepte van de wateren.

Tot aend dese brugghe ghecommen sijnde heeft den verweerdere te kennen ghegheven dat hij gheene voordere erschauwijinghe en was versouckende, bijdien hebben op het selve te kennen ghegheven onse besoigne ghestaect ende ten selven daeghe naer Ghendt ghekeert, actum den vijfden febr. 1702 (getekend: Helias).

Langhs den voorgaenden herwech wederghekeert tot an het straetken loopende ter slincker hant naer Cruijsweghe, ende tselve visiterende is bevonden:

- 33. (wel bevonden sonder boete) Ande hofstede van de wed. Michiel Dhuvettere ende ter andere met haere clavere, gheordonneert alsvooren ende den gracht te delven.*
- 34. (wel bevonden sonder boete) De selve wed. met hofstede ende lochtijnck ter eendere, ende Joos Santens met bosch ter andere, gheordonneert alsvooren ende de buijse open te hauden.*
- 35. (transeat de boete) Joos De Raet daernevens van wedersijden met coorne ende hofstede, ut supra.*
- 36. (wel bevonden sonder boete)¹³ Den selven daernevens met taerwe ende ter andere Jan De Bil met lochtijnck, ut supra.*
- 37. Daernevens de selve, van wedersijden gheordonneert alsvooren.*
- 38. Jan De Vos met wortels ende Geert De Bil met weede, ut supra.*
- 39. Denselven Vos met hofstede ende ter andere Joos De Schietere, gheordonneert alsvooren.*
- 40. Joos De Schietere met taerwe ter eendere daernevens, ende ter andere Joos Moorem met sijn hofstede ende daer rechtover den selven Jan De Vos met gheweet, ut supra.*

¹² *gheijndicht: ?*

¹³ De randbemerking *wel bevonden sonder boete* geldt tot en met nummer 42.

41. *Joos De Vos met bosch ende ter andere Joos Van Moorem met weede ut supra.*
42. *Jan De Vos van wedersijden met bosch ende grauw cruijn¹⁴, gheordonneert alsvooren.*
43. *(is eene particulieren wich ghe-naemt het Meulestraetien, dienstich voor de aenghelande tot ghebruyck van hunne landen ende tot den meulen bevonden den cant van Wonterghem, behoorelijck gherepareert ende niet den... van Jan De Vos in wiens regart de boete saude moeten blijven, tenware de voorsch. redenen zoeken het 44 ar(tic)le ende drij naevolghende de boete saude blijven ten ware de voorsch. redenen dat het is eene particuliere wich) Den selven met bosch ende ter andere Adriaen Van Wonterghem met coorne, ut supra, ende al den cant van den selven Vos den gracht te delven ghelijck van den anderen candt ghedaen is.*
44. *Daernevens den selven Wonterghem, van wedersijden van de straete met tarwe ende boequijt, gheordonneert alsvooren.*
45. *Den selven van wedersijden met boecqueet ende bosch, gheordonneert alsvooren in diversche plaetsen, oock aen sijn vlas.*
46. *Den selven van wedersijden met hofstede ende haerappelen, ut supra.*
47. *Daernevens denselven Wonterghem met lochtynck ende ter andere Jan De Raets met vague landt ende dofstede daernevens van mijnheer Van Basigucq (??), ut supra.*

Het voormoemde straettien voleynt tot int ghescheet vande prochie van Meyghem, vandaer wederghekeert tot de straete van de Marquetboschen, loopende naer Cruijsweghe.

48. *(wel bevonden sonder boete) Adriaen Van Wonterghem met boomen ten eendere ende Jan De Vos ter andere met craw cruijt¹⁵, gheordonneert alsvooren.*

¹⁴ *grauw cruijn*: waarschijnlijk een verkeerde lezing voor *grauw cruyt*. Welke plant dit is, heb ik nog niet kunnen vinden (zie ook noot 15).

¹⁵ *craw cruijt*: ?

49. *(wel bevonden sonder boete) Joos Van Moorem met boeckqueet ter eendere ende Anthonne Van Hulle met coorne ende lochtijnck, gheordonneert alsvooren ende te verbeteren.*
50. *(transeat eene boete voor dit en het volghende article) Frans Codde met bloot lant ter eendere, Geert De Clercq met coorne, gheordonneert alsvooren.*
51. *Daernevens de selve, alsvooren ende gheordonneert ut supra.*
52. *(wel bevonden sonder boete) Denselven Codde met coorne ende Adriaen Van Wonterghem met coorne, ut supra.*
53. *(wel bevonden sonder boete) Olivier Van Simaeijs met coorne, ter andere Geert De Clercq met vervallen hofstede, gheordonneert alsvooren.*
54. *(wel bevonden sonder boete) Daernevens Pieter Romede met syn gheweet, gheordonneert alsvooren.*
55. *(is eene doschwech¹⁶ ende redelijck, bijdien sonder boete te meer omme dat voor desen denselven wech is afgesloten gheweet met eenen draijboom soo van ... seyde ghesien te hebben) Joannes Dhajere met coorne daerjehens Meyghem, dander sijde Jacobus Van Vlaenderen met hofstede, gheordonneert alsvooren.*

Andermael begonst langhs tdurp, sijnde den Deynschen Herwech.

56. *(transeat bcete) Charles Verstichele ende Phle Heynssens oock hofstede, gheordonneert alsvooren.*
57. *(transeat boete) Denselven Verstichele daernevens met clavere ende Jacobus Behaeghel met hofstede, gheordonneert alsvooren.*
58. *(wel bevonden sonder boete)¹⁷ De weduwe Guille Wynckelman met hofstede ende ter andere Segher De Graeve met meersch,*

¹⁶ *doschwegh*: samentrekking van het lidwoord *de* met *orsweg*, waarin *ors* (ontstaan uit *ros*) een synoniem is van 'paard'. Een *dosweg* is een pad dat maar breed genoeg is voor een paard zonder gespan.

¹⁷ De randbemerking *wel bevonden sonder boete* geldt tot en met nummer 62.

gheordonneert alsvooren ende gheordonneert den gracht te delven.

59. *Denselven Grave met meersch ende de weduwe Marten Van Hecke met mersch, gheordonneert princepalijck¹⁸ den gracht te delven.*
60. *Jan De Bil met vlas, ter andere Jan Tijtgat met boecqueet ende gherssijnghe¹⁹, gheordonneert alsvooren.*
61. *Daernevens deselve, gheordonneert alsvooren.*
62. *Beth voorts Charles Verstichele met sijnen ginstbulck competerende Jo(e) Van Damme tot Ghent, waervan d'ander sijde van de straete is prochie ende heerleijckhede van Severen, beginnende van de buijse, gheordonneert de straete te hauten alsvooren.*
63. *(transeat boete) Daernevens Pieter Dhanens met vervallen hofstede, nu gherssynghe, gheordonneert alsvooren ende den gracht te delven.*

Teynden welcke voorseyde gherssynghe, wat voorbij wesende den vuytganck van Pots hofstede rechtover den gracht daernevens scheidt de prochie van Vynckt ende Severen en alsoo wederghekeert naer de kercke van Vynckt ende van daer gaende ende begonst langhs den Thieltschen Herwech.

64. *(transeat de boete) Mre. Phle Dellabije met sijn vlas, ter andere de weduwe Bertholomeus Bekaert met hare hofstede ende waterput, gheordonneert de straete behoorelijck met souffisant haut te hooghen ende maecken.*

Beth voorts tot voorbij den meulen an het hujs van Steven Gellinck inghegaen den herwech naer Poucke ende soo vervolcht de Pouckestraete totten eynde.

65. *(transeat de boete) Pieter De Bil met hofstede ende haver van wetersijden, ut supra.*

¹⁸ *princepalijck*: voornamelijk.

¹⁹ *gherssijnghe*: grasland.

66. *(transeat de boete) Denselven van wedersijden met hofstede van Pieter Codde ende coorne, gheordonneert alsvooren.*
67. *(wel bevonden sonder boete)²⁰ Denselven van wedersijden met coorne ende weede, gheordonneert alsvooren.*
68. *Lowijs Danneels met vlas, ter andere Charles Verstichele benefens Guille Van Hoecke met taerwe, gheordonneert alsvooren ende de grachten te delven om het water te connen su(ve)ren.*
69. *Guilliaeme Van Hoecke met vlas, ter andere den selven Danneels met gheweet, gheordonneert alsvooren.*
70. *Joos Santens met coorne ende ter andere met vlas, tarwe ende vitsen, ut supra.*
71. *Louijs Bogaert met coorne, ter andere Joos Santens met ghersijnghe, ut supra.*
72. *De weduwe Lucas Callant van wedersijden met coorne ende boecqueet, ut supra.*
73. *Franchois Martens met coorne ende ter andere Louijs Bogaert, ut supra gheordonneert alsvooren.*
74. *Louijs Bogaert met haver, gheordonneert behoorelijck te repareren benefens Frans Martens.*
75. *(transeat een boete) Den selven Bogaert met hofstede, ter andere Frans Martens met bosch, ut supra.*
76. *(wel bevonden sonder boete) Joannes Craeymeersch van wedersijden gheordonneert de straete behoorelijck passabel te maecken an sijne mersch ende wede.*

Commende tot ande Reijghelsbeke alwaer visitaetie ghedaen is ende vanden soedercant van de selve beke is prochie ende heerelijchede van Poucques, vandaer wederghekeert door de dreve van mijnheer Van Cranevelt ende ghecommen opden herwech van Vijnckt naer

²⁰ De randbemerking *wel bevonden sonder boete* geldt tot en met nummer 74.

Ruijslede ende Caneghem ende die sonder visiteren ghepasseert tot opden herwech van Vynckt naer Thielt, rechtover het stuck van Carel Van Hulle compiterende den heere van Huijsse, den selven herwech van den beginne ghevisiteert ende wel bevonden tot an Jan Lievens.

77. *(transeat de boete)²¹ Denselven met tarwe aldaer ende ter andere Joos Swaelf met gheweet, gheordonneert van wedersijden de grachten te delven ende met de selve haerde ende haut de straelen te verbeteren.*
78. *Voorts wel bevonden tot Joos Santens met sijnen bosch ende ter andere Laureijns Schips met weede, gheordonneert alsvooren ende de buijse te suiijveren.*
79. *Denselven Jan Lievens alsvooren gheordonneert de straete behoorelijck te hauten ende hooghen.*
80. *Pieter Vander Vennet van wedersijden met hofstede ende boecqueet, gheordonneert de grachten te delven ende daarmede de straete op te hooghen ende met haut.*
81. *Jan Lievens met vlasschaert ende ter andere Pieter Vander Vennet met clavere, gheordonneert alsvooren ende oock de buijse te openen.*
82. *De selve, van wedersijden met bosch ende tarwe, gheordonneert de straete behoorelijck op te hooghen met souffisant haut.*
83. *(Redelijck wel bevonden sonder boete) Laureyns Schips met coorne, ter andere Jan Lievens anden waeterput, ut supra in diversche plaetsen.*
84. *(transeat de boete) Den selven Lievens met coorne, ter andere de weduwe Pieter Cnudde met erweten, gheordonneert alsvooren.*
85. *(wel bevonden sonder boete) De weduwe Joos De Backere met tarwe ende ter andere Maurus Lootens met haver ende boecqueet, gheordonneert alsvooren.*

²¹ De randbemerking *transeat de boete* geldt tot en met nummer 82.

Ghecommen op den selven herwech tot ande vague hofstede van Pieter Lootens alwaer ter slincker hant is een straete loopende naer Wonterghem is van den anderen cant prochie ende heerelijchede van Aersele.

86. *(transeat de boete) Pieter Loottens met vague hofstede, gheordonneert alsvooren.*

87. *(transeat eene boete) Den selven met weede, sijnde leen van Mijnheer Van Haverskercke, gheordonneert alsvooren in diversche plaetsen, Vijnckt, Poecke, Caneghem ende Aersele.*

Vandaer wederghekeert tot de voorseyde straete loopende naer Wonterghem voorbij d'hofstede van Pieter Loottens, wanof de westsijde is prochie ende heerelijchede van Aersele ende d'oostsijde prochie van Vijnckt, van den beginne wel bevonden tot als volgt:

88. *(redelijck wel bevonden sonder boete) De weduwe Joos De Backere met coorne ende vlas, gheordonneert de straete behoorelijck te hauten ende op t'hooghen met souffisant haut.*

89. *(transeat de boete) Pieter Loottens met taerwe, gheordonneert alsvooren.*

90. *(transeat de boete) Den selven daernevens met coorne, gheordonneert alsvooren in diversche plaetsen.*

91. *(wel bevonden sonder boete) Beth voorts den selven met tarwe, gheordonneert alsvooren.*

Vervolghens tot teynden tstück van Pieter Van Daele wanof van den anderen cant is eenen waeterput langhs waervan wedersijden is prochie van Aersele, lande van Nevele, ende visitaetie hedent niet en is ghebeurt, dan zal gheschieden met de gonne van tselve Aersele ende alsoo deselve straete passerende tot door eenen crujswech, loopende van Aersele naer Vijnckt, tot ande partije van Pieter Van Campe an sijnen lochtijnck van d'een sijde met clavere wel bevonden sijnde, van wedersijden prochie Vijnckt, soo de selve straete vervolcht, loopende naer 't Lammeken.

92. *(wel bevonden en niet min hebben Pieter Van Campe besich ghevonden met de straete noch te verbeteren, hoewel gheene boete subiect en was) Pieter Campe an sijn hofstede ende ter andere clavere, gheordonneert alsvooren in diversche plaetsen.*

93. *Franchois De Bil met begin van den boombosch ende ter andere Jan De Vos filius Guillaeme met coorne, gheordonneert alsvooren.*

Teynden welck begin vanden boombosch is van wedersijden onder heerlijckhede ende prochie van Vijnckt tot den eynde van de straete an het voornoemd gheciteerde Lammeken, sijnde op den herwech van Deijnse naer Aersele lancx den westcant, alwaer wesende Lande van Nevele. Wij hebben begonnen te visiteren van wedersijden tot Adriaen Martens.

94. *(wel bevonden sonder boete) Met Bogaert ter eendere van tselve Lammeken ende ter andere Pieter Campe met coorne, gheordonneert alsvooren.*

95. *(wel bevonden sonder boete) Den selven Campe van wedersijden met wee ende boeckqueet, gheordonneert alsvooren.*

96. *(transeat de boete) Olivier Arteels met coorne ende ter andere Pieter Van Quaethem met taerwe, beede woonende op Aersele, gheordonneert de straete behoorelijck op te hooghen met haut ende de hooghte af te voeren in de leeghte, oock de grachten te delven²²*

(transeat de boete) Den selven Arteels met taruwe ende ter andere Pieter Van Quaethem oock met tarwe, gheordonneert alsvooren in diversche plaetsen.

(wel bevonden sonder boete) Pieter Van Quaethem met sijn taerwe ende ter andere te vooren Carel Arteels met boucqueet ende wortelen, ut supra.

²² Vanaf hier ontbreekt de nummering.

Voorts wel bevonden tot an het ghescheet van Vijnckt jeghens Aersele - van den noortoostcant van een vervallen hofstede, bewoont gheweest bij Joos De Jans, nous deur²³ op de suytwestzijde tot anden loop waerover men passeert men eenen brughstock²⁴ an daer voorts sijnde prochie ende heerelijckhede van Aersele, van wedersijde ghepasseert tot 't Muysenhol rechtover den wech naer Gheleyn De Wispelaere.

(bevonden vermaeckt te sijne tsedert de schauwinghe bijdien transeat de boete) Commende an tselve Muysenhol, Jan Van Quaethem met gheweet ende ter andere Joos De Gietere met bogaert, woonende op Aersele, gheordonneert alsvooren ende de grachten te delven.

(wel bevonden sonder boete) Beth voorts Pieter Van Campe met erweten ende ter andere Jan Grauwaert met vague hofstede, gheordonneert alsvooren in diversche plaetsen.

Carel Van Hulle met vlas ende ter andere Joos De Vos filius Guiliaeme met bosch ende weede, gheordonneert de straete souffisantelijck te hauten ende te hooghen.

Cornelis De Lantheere met hofstede ende daernevens Jan Steijaert met bloot lant rechtover tvlas van Dries Van Hulle, gheordonneert alsvooren ende de grachten van wedersijden te delven.

Den selven Van Hulle met clavere ende Gillis Sutterman met weede, ut supra.

De selve van wedersijden, elck met gheweet ende ettijnghe²⁵, ut supra.

Deselve van wedersijden met tarwe ende claveren, gheordonneert alsvooren Jan De Grave met tarwe ende ter andere Carel Van Hulle, gheordonneert alsvooren.

Gillis Sutterman met clavere ende ter andere Pieter De Bil met tarwe, gheordonneert alsvooren ende eensweechs de grachten te delven.

Ghecommen tot het Clinckaert Cauterken tot anden Lobbensput, dien den suijtcant is heerelijckhede van Audegoede ende noortcant Land van Nevele.

²³ nous, noesch: schuin.

²⁴ brughstock: smal bruggetje voor voetgangers.

²⁵ ettijnghe: grasweide, recht van beweiding.

(transeat eene boete) Louijs Daniels met den Lobbensput ende gherssijnghe, gheordonneert alsvooren.

Voorts vervolcht den noordtcant tot ande partije ghebruyckt bij Gillis Sutterman, bestaen met boecqueet, competerende den heere van Huijse, van waer voorts van wedersijden is Lande van Nevlee, ende alles wel bevonden tot an het huijs van Steven Gellinck ande linde voor sijn deure, alwaer van wedersijden is heerleijchede van Poucques tot teynden sijn voorseyde hoveken ende vandaer voorts loopende naer de plaetse van Vijnckt, lande van Nevele noch al wel bevonden tot anden meulen alwaer rechtover sijn ingheslaeghen naer tleen ter Slaeghe²⁶, ende beghinnende:

(transeat de boete) An den bosch ende ter andere het coome van Christiaen Van Meenen, gheordonnert alsvooren an d'hofstede denselven van wedersijden ende bloot landt, gheordonneert alsvooren.

Daernevens denselven met havere ende tarwe ende ter andere met bosch, ut supra.

Denselven daernevens van wedersijden met bosch, gheordonneert alsvooren.

Daernevens ghecommen tot an tgoet Te Bracx int gheheel gheordonneert de straete op te hooghen ende de buijse int ghescheet van tvoornoemde goed ende slaghe sijnde Joannes Dhajjere ende Christiaen Van Meenen.

(wordt voortgezet)

Frans NEIRINCK, Deinze

²⁶ *tleen ter Slaeghe*: waarschijnlijk wordt hier het Goed ter Stagge bedoeld.

Lijst van de plaats- en straatnamen

Aersele	Meulestraetien
Arsele	Muysenhol
Audegoede	Nevele
Brugschen herwech	Poecke
Caneghem	Pouckestraete
Clinckaert Cauterken	Poucques
Cruijsweghe	Reijghelsbeke
Deynschen Herwech	Ruijslede
herwech naer Brugghe	Severen
herwech naer Poucke	tgoet te Bracx
herwech van Deijnse naer Aersele	Thieltchen Herwech
herwech van Vijnckt	tleen ter Slaeghe
herwech van Vynckt naer Thielt	Vijfweechsche
Hijisse	Vijnckt
Lammeken	Vijnckt brugghe
Lande van Nevele	Vinkt
Lobbensput	Vormisele
Lootenhulle	Wonterghem
Marquetbosschen	

Lijst van de persoonsnamen

Arteels	De Clercq
Backele	De Cubbere
Behaeghel	De Graeve
Bogaert	De Grave
Callant	De Jans
Campe	de Labije
Cnudde	De Lantheere
Codde	De Meijere
Coene	De Raet
Craeymeersch	De Raets
Cubbere	De Schietere
Daniels	De Vos
Danneels	De Wintere
De Backere	De Wispelaere
De Bil	Dellabije

Dhaijere	Sutterman
Dhane	Swaelf
Dhanens	Tijtgat
Dhayere	Van Basigucq
Dhont	Van Campe
Dhuvettere	Van Cranevelt
Dhyvettere	Van Daele
Dierick	Van Damme
Gellinck	Van der Goes
Grauwaert	Van Haverskercke
Grave	Van Hecke
Helias	Van Hoecke
Heynssens	Van Hulle
Labije	Van Meenen
Leijseele	Van Moorem
Lievens	Van Quaethem
Lootens	Van Simaeijs
Martens	Van Vlaenderen
Meijere	Van Wonterghem
Morem	Vander Vennet
Pots	Verstichele
Provin	Verstraeten
Romede	Verstraten
Rommede	Vertichele
Santens	Vos
Schips	Wonterghem
Sergeant	Wynckelman
Steijaert	

Lijst van de mannen tussen 16 en 40 jaar van de parochie Landegem anno 1745

Op 12 oktober 1745 werd door *Bailliu, pointers ende Setters* van de parochie van Landegem een telling gehouden van de mannen tussen de 16 en 40 jaar *capabel om te wercken* en dit in opdracht van het bestuur van de Oudburg van Gent.

De lijst vermeldt naast de naam, de leeftijd van de persoon en het feit of hij al dan niet gehuwd is.¹

Naam	leeftijd	niet gehuwd	gehuwd
Thomas van Renterghem	30		x
Pieter van Renterghem	21	x	
Joan(n)es Gevaert fs. Rogier	35		x
Frans Cocquijt	22	x	
Pieter Arens	32	x	
Marten van Loockene	32		x
Pieter Slock	19	x	
Laureijns Baetslé	18	x	
Pieter Claeijs	29	x	
Joannes Van Renterghem fs Thomas	24	x	
Joan(n)es de Cloet fs. Jaecques	24	x	x
Lieven Van Maldegem	34		x
Frans Slock	34		x
Herman Coppens	27		
Ph(i)lippe Lootens fs. Jans	17	x	
Carel Bisschop fs. Marten	22	x	
Joan(n)es de Loof	20	x	
Jan van Kerrebrouck fs. Thomas	19	x	
Jacobus de Vriendt	22	x	x
Judocus de Cloet	27		
Judocus van Cautere	20	x	
den cnecht Thone van Huffel	21	x	
Pieter van Vijnckt fs. Laur(en)s	24	x	x
Carel Verbauwen	31		
Christoffel de Deckere	22	x	x
Joan(n)es de Cloet fs. Jan	30		x
Pieter de Meijere	30		x

¹ R.A.G., Oudburg, nr. 1943.

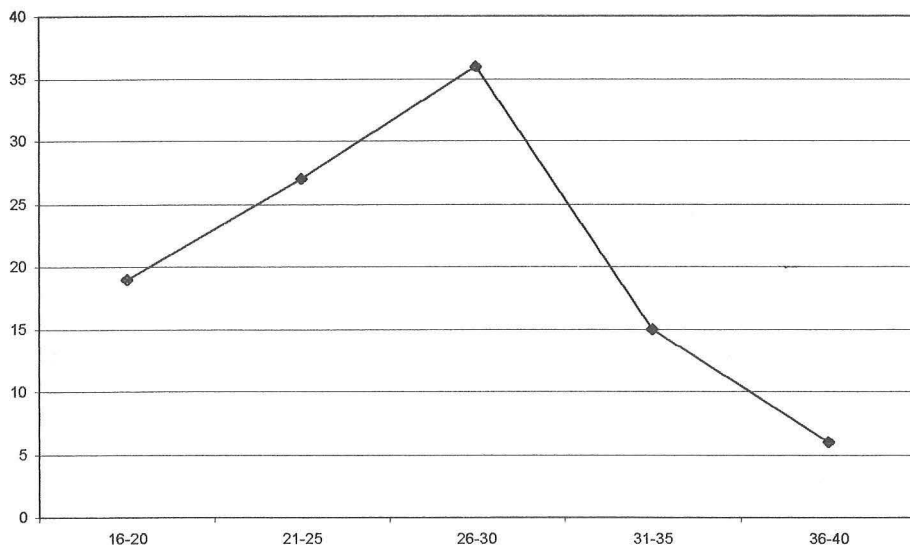
Mattheus Deplain	30		x
Lieven Speeckaert	28	x	
Pieter Speeckaert	26	x	
Emanuel Verhegghe	29		x
Ph(i)lippe Vande Putte	30		x
Pieter Bisschop fs. Carel	18	x	
Heijndrick van Hulle	30		x
Emanuel van Hulle	29		x
Christiaen Vanvijckt	32		x
Lieven Bisschop	33		x
Joan(n)es Aerts	22	x	
Joan(n)es Bellecosters	34		x
Frans Bisschop	22	x	
Joan(n)es Corijn	30		x
Marten de Keijsere	25		x
Jacobus Maes	19	x	
Joan(n)es van Laecke	37		x
Joan(n)es Cornelis fs. Pieter	28		x
Jacobus Neijt	32		x
Jooris Vandeveire	20	x	
Joan(n)es Welvaert	17	x	
Jooris Matmalin	30		x
Joan(n)es Hannebalcque	22	x	
Adriaen Devreese	36		x
Lieven Buijsse	28		x
Jooris Buijsse	29		x
Frans van Maldeghem	22	x	
Jeremias Tertelboom	34		x
Andries Deveughelaere	17	x	
Dominicus Wijme	29		x
Lieven Claus	39		x
Lieven de Meijere fs Ch(ar)les	30	x	
Joan(n)es Debuck	31		x
Joan(n)es Goessens	21	x	
Judocus Vriendt	19	x	
Michiel Vandenbergh	30		x
Geert Maes fs. Pieter	18	x	
Lieven Soens	36		x
Jan Wijme	23	x	

Pieter Multeput	23	x	
Lieven Coppens	37		x
Pieter Philips	23		x
Mattheus de Bruijne	30		x
Guill(iam)e de Schrijvere	26	x	
Jan de Puijdt	39		x
Jan Kesteloos	17	x	
Jacobus Claeijs	23	x	
Jooris Verzele	26	x	
Pieter Deschuijtere	28		x
Huijbrecht van Veirdegem	19	x	
Pieter Nieuwlandt	28	x	
Mauritius Brinsier	32		x
Joseph Seutels	26		x
Jan Cuvelé	25		x
Frans de Clercq	17	x	
Geert Coppens	24		x
Gillis Waepenaere	27		x
Frans Martens	32		x
Jooris Bisschop	30		x
Lieven Bisschop fs. Jaecques	22	x	
Joan(n)es Bisschop	25		x
Louis Maldeghem	34		x
Marten van Laecke	36		x
Jaspaert de Vriendt	17	x	
Joan(n)es Dobbelaere	29		x
Amandus Baetslé	30		x
N. Desmedt	22		x
Joseph Cornelis	20	x	
Christiaen van Vijnckt	24	x	
Pieter Dobbelaere	30		x
Carel de Decquere	17	x	
Joseph de Grootte	24	x	
Joseph van Renterghem	21	x	
Joan(n)es Vollaert	30		x
Frans Pijnaert	28		x

Het totaal aantal mannen tussen de 16 en 40 jaar bedroeg 103. 46,6% van de mannen zijn ongehuwd en 53,3% zijn gehuwd. In de leeftijdscategorie van 16 tot 25 jaar zijn 84,7% ongehuwd en 15,2% gehuwd. Op deze 46 mannen zijn er amper 4 gehuwd voor hun 25 jaar of 8,6%

Het aantal weerbare mannen per leeftijdscategorie ziet er als volgt uit:

16-20 jaar		21-25 jaar		26-30 jaar		31-35 jaar		36-40 jaar	
ong.	geh.	ong.	geh.	ong.	geh.	ong.	geh.	ong.	geh.
19	0	20	7	8	28	1	14	0	6
19		27		36		15		6	

Luc NEYT, Tielt

Mensen van Toen in het "Bestuursmemoriael"

Signalement tot aanhouding van een ontvluchte bedelares

Van Brantegem Coleta, geboren te Martens Leerne, oud 40 jaren, lang 1 el 6 palm, haar en wenkbrauwen blond, oogen blaauw, neus scherp, mond middelmatig, kin lang, bijzonder teekenen pokdalig.

(B.M. 2 mei 1828)

Grond voor een nieuwe pastorie te Landegem

Koninglyk besluit van den 24 maert 1834, magtigende den raed der kerk fabryk van Landegem (Oost-Vlaenderen), ter aanveerding van het aanbod welke denzelven is gedaen door den heer Desmet, desservitor deezer kerk, van 32 roeden 74 ellen gronds, binnen gemelde gemeente gelegen, om er een pastory te bouwen.

(B.M. van 1834)

Landbouw-ereteken

Naar aanleiding van de landbouwtentoonstelling van 1854 werd bij Koninklijk Besluit van 20 november 1855 aan enkele *landbouw-werklieden* dezer provincie de eeretekenen van 1° en 2° klas toegekend ten einde den yver en gehechtheid aen te sporen van de *landbouw-werklieden* (...) die allen, elk in de maet zyner middelen, geroepen zyn om tot den algemeenen voorspoed onzer grondnyverheid by te dragen. In het Land van Nevele kregen volgende personen het ereteken 2° klasse:

Colle, J.B., 48 jaar, gehuwd, landbouwer te Lotenhulle. In het *Verslag op het gedrag en den arbeid* lezen we: "*Hy heeft zich voornamelyk bezig gehouden met de horenbeesten van verbeterd ras in te voeren en te verspreiden. Zoo verstandig als geleerd landbouwer, heeft hy pryzen behaald by de tentoonstellingen van Londen, Gent, Brugge, en by de wedstryden van de landbouwcomice. Zyn gedrag laet niets te wenschen over.*"

De Mulder, Jacob-Frans, 47 jaar, gehuwd, landbouwer te Poesele. In het verslag lezen we: "*Hy is befaemd als een der beste landbouwers van zyn kanton. Ook heeft hy reeds een groot getal pryzen behaald in*

de verschillende wedstryden waerin hy deel nam. Zyn gedrag is uitmuntend".

Loontjens, J.B., 60 jaar, gehuwd, landbouwer te Nevele. Over hem lezen we in hetzelfde verslag: *"Zeer verstandig landbouwer, heeft hy zich met goed gevolg, met de ontginning der onvruchtbare landen bezig gehouden, en tien hectaren grond van dien aerd, aen de godshuizen behoorende, in bebouwbaer land doen verkeeren, welks voortbrengselen heden met die der beste gronden van de plaets kunnen wedyveren. Zyn gedrag is onberispelyk."*

(B.M. 8 januari 1855)

Pensioen voor onderwijzer K.F. Van Hecke te Merendree

Op 10 november 1865 deed K.L. Van Hecke, geboren op 15 januari 1808, onderwijzer aan de gemeenteschool te Merendree, een aanvraag tot het bekomen van een pensioen. Hij was toen 57 jaar en had 22 dienstjaren achter de rug. Twee geneesheren dokter De Jonghe (Lovendegem) en De Meulemeester (Nevele), verklaarden dat Van Hecke *ten gevolge der lichaamsgebreken, waaraan hij lijdt, tot eenen staat van zwakheid vervallen is, die hem onbekwaam maakt om de uitoefening zijner bedieningen van onderwijzer voortzetten.* Met ingang van 1 januari 1866 werd hem uit de *provinciale voorzieningskas der lagere schoolonderwijzers een levenslang pensioen toegekend van driehonderd franken en dertig centiemen.*

Met ingang van 1 april 1875 kreeg zijn weduwe Coleta Patyn, wonende te Merendree, een levenslang jaarlijks pensioen van 150,16 frank.

(B.M. van 6 december 1865 en 4 september 1875)

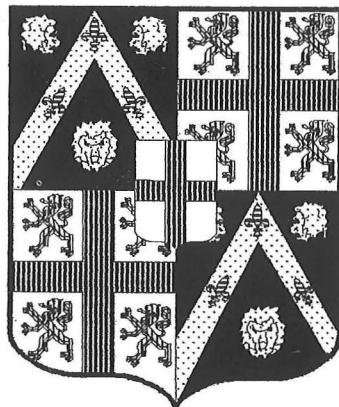
Men dank aan ons bestuurslid Daniël D'Hooge die ijverig de oude exemplaren van het "Bestuursmemoriael" leest en treffende uittreksel aan de redactie bezorgt.

Redactie

Inhoud

F. NEIRINCK, Een straat-, rivier- en beekbeschouwing in enkele dorpen van het Land van Nevele (1701)	50
L. NEYT, Lijst van de mannen tussen 16 en 40 jaar van de parochie Landegem anno 1745	67
Redactie, Mensen van Toen in het "Bestuursmemoriael"	71

HEEMKUNDIGE KRING

"HET LAND VAN NEVELE"